

OBEC JOSEFOV

KONCEPCE PROSENIORSKÉ POLITIKY

Obsah

Úvod	3
A Analytická část	4
Obyvatelstvo	4
Aktéři prorodinných a proseniorských aktivit - spolky, osadní výbory, knihovnice.....	4
Spolupráce a komunitní plánování	5
Metodika, východiska pro návrhovou část	7
.....	7
SWOT analýza obce z pohledu života seniorů	8
B Návrhová část	9
Cíle, vize, aktéři	9
Oblasti podpory	10
Oblast 1: Zajištění informovanosti, ochrany práv a bezpečí seniorů	10
Oblast 2: Zlepšování prostředí pro život seniorů - prostor obce přátelský seniorům	10
Oblast 3: Mezigenerační spolupráce, podpora sousedské výpomoci.....	11
Oblast 4: Přímá a nepřímá finanční podpora seniorů (prolíná ostatní oblasti, průřezová oblast).	12
Institucionální zajištění	12
Implementační část.....	12
Závěr.....	13
Poděkování.....	13
Návaznost koncepce	14
Seznam zkratk	14

Úvod

Koncepce proseniorské politiky je dokumentem navazujícím na Konceptci rodinné politiky, která byla schválena dne 15. června 2018 na 39. zasedání zastupitelstva obce Josefov usnesením Č.U. 406/39/2018. Aktualizace dokumentu byla schválena dne 9. února 2021 na 22. zasedání zastupitelstva obce. Do koncepce jsme zahrnuli všechny vývojové fáze rodiny a potřeby jejích členů v různých etapách životního cyklu. Dospěli jsme však k závěru, že je potřeba zvláště řešit problémy starší generace.

Stáří a důchodový věk znamená pro většinu lidí zásadní životní změnu. Na jedné straně mají lidé v důchodovém věku více času, na druhé straně odchodem do důchodu dochází k přerušení dosavadních sociálních vazeb, změně ustáleného životního rytmu, snížení disponibilních finančních prostředků, a tím ke snížení životní úrovně se všemi doprovodnými jevy. Přichází více zdravotních problémů, pocity samoty, deprese z nepotřebnosti, změna subjektivního vnímání sebe sama, strach.

Na venkově jsou změny ještě intenzivnější. Pocity osamělosti a závislosti umocňuje nedostupnost občanské vybavenosti, absence služeb zajišťujících relativní soběstačnost, nedostatek možností kulturního a společenského vyžití. Po odstěhování dětí za studiem a prací a po odchodu životního partnera se starší lidé na venkově dostávají často do absolutní sociální izolace.

Zvyšující se podíl lidí v důchodovém věku zatím vidíme v naší společnosti převážně jako problém finanční, zúžený na problematiku reformy důchodového systému. Stárnutí populace je ale jev, na který nejsme v podstatě připraveni. Stárnutí je fakt, přirozená součást života. Musíme překonat zažitá stereotypy v chápání stáří, pochopit změny v životě a potřeby starší generace, uvědomit si přínos a roli seniorů v rodinách, místní komunitě i celé společnosti.

Proseniorská opatření musí vycházet ze znalosti specifik starší generace. Měli bychom být schopní zajistit seniorům možnost prožít důstojné stáří, vytvářet příznivé podmínky umožňující aktivní a zdravé stárnutí, umožnit jim účast na společenském dění a nezávislý, soběstačný život, podporovat věkově přátelské prostředí a posilovat mezigenerační solidaritu. A to s odpovídající ochranou, zabezpečením a péčí, pokud to potřebují.

Naším záměrem je vytvářet věkově inkluzivní komunitu a plně integrovat starší osoby do jejího ekonomického a sociálního rozvoje. Chceme vytvářet kvalitní podmínky pro život občanů všech věkových kategorií, podporovat mezigenerační soužití, vzájemný respekt a pocit sounáležitosti. Chceme předejít sociální izolaci a vyloučení občanů v důchodovém věku, chceme, aby se v naší obci žilo dobře všem občanům.

Impulzem pro zpracování koncepce proseniorské politiky byla potřeba harmonizovat, systematizovat a koordinovat spontánní opatření a upozornit na specifické potřeby starších občanů. K urychlení jejího zpracování přispěla možnost účasti v soutěži Obec přátelská seniorům. Koncepce proseniorské politiky pro roky 2019-2022 má zajistit kontinuitu a systémový přístup k jednotlivým opatřením komunální proseniorské politiky a provázanost s koncepcí rodinné politiky. Tento dokument upřesňuje opatření prorodinné politiky pro segment starších občanů. Koncepce proseniorské politiky vychází z analýzy aktuální situace a potřeb občanů i obce, informace byly získávány na osobních setkáních, zasedáních ZO, besedách. Koncepce bude dále cíleně rozvíjena do dalších oblastí podle možností obce, dotačních příležitostí a potřeb.

Obec Josefov by se měla stát bezpečnou obcí a místem příjemným pro život s širokou nabídkou možností využití volného času pro všechny věkové kategorie.

A Analytická část

Základní popis obce se shoduje s dokumentem Program rozvoje obce Josefov str. 2-12., níže uvádíme dostupné aktuální informace.

Obyvatelstvo

POČET OBYVATEL		2014	2015	2016	2017	2018	2019
Počet obyvatel celkem		365	358	364	367	396	395
v tom podle pohlaví	muži	191	188	185	178	193	197
	ženy	174	170	179	189	203	198
v tom ve věku (let)	0-14	53	49	55	57	61	60
	15-64	254	249	244	245	265	253
	65 a více	58	60	65	65	73	82
Průměrný věk		41,5	41,6	41,6	40,9	41,2	41,8
POČET OSOB STARŠÍCH 65 LET		65-70	71-75	76-80	81+	Celkem	
Ženy		21	7	13	9	50	
Muži		11	12	4	5	32	
Celkem		32	19	17	14	82	

Pozn.

Zdroj: www.czso.cz

Počet osob starších 65 let převzat z evidence obyvatel, stav k 1. 1. 2020.

Aktéři prarodinných a proseniorských aktivit - spolky, osadní výbory, knihovnice

V současné době hrají při rozvoji společenského života významnou roli spolky a osadní výbory. V obci existuje 7 spolků - Hartenberg, z. s., Tradiční venkov, z. s., Sport Josefov, z. s., Dámský klub Josefka, z. s., Club Josefov, z.s., Šachový klub Hartenberg, z.s. a 1. FC Josefov, z. s. Spolky postupně přebírají organizaci a pořádání tradičních obecních společenských akcí a své aktivity rozšiřují do dalších oblastí. Obec se na vybraných akcích, schválených zastupitelstvem, podílí finančně, pomáhá s přípravou a materiálně-technickým zabezpečením akcí.

Hartenberg, z. s. vznikl již v roce 2008 s hlavním cílem přispět k ochraně přírodního a kulturního dědictví. Spolek zajišťuje obnovu hradu Hartenberg, jeho návštěvnický provoz i údržbu okolí. Místo se stalo vyhledávaným cílem procházek pro místní občany, z kulturních a společenských akcí organizovaných spolkem se oblibě, i u starších občanů, těší zejména Hartenberské strašení, Tříkrálové procesí, Hradní mše a Hradní slavnosti. Na řadě akcí nadregionálního charakteru se spolek podílí jako spoluorganizátor.

Dámský klub Josefka, z. s. byl do rejstříku zapsán v březnu 2016. Spolek sdružuje ženy, usilující o zvýšení úrovně společenského života v obci Josefov. Členky spolupracují při přípravě akcí pro seniory a zajišťují kulturní vystoupení dětí na těchto akcích.

Předsedkyně spolku je zároveň místní knihovnicí a místostarostkou. Stará se o rozšiřování knihovnického fondu a poskytovaných služeb, aktivně spolupracuje na projektech obce, např. při žádosti o dotaci na vybavení knihovny nebo komunitního centra. Knihovna je jakýmsi malým centrem společenského dění, její

prostory jsou v nově postaveném komunitním centru, které by mělo převzít roli v dalším komunitním životě nejen seniorů. Společně s dětmi se členky spolku zasloužily o zřízení volně přístupné miniknihovny Savička. Knihovnice pravidelně doplňuje obsah miniknihovny, lidé se naučili darovat již přečtené knihy a knižní fond se tak za poslední roky významně rozrostl. Starší občané mají možnost využít služby „donáška knihy do domu“.

Sport Josefov, z. s. existuje od února 2017, sdružuje občany se zájmem o běh, cyklistiku, turistiku, pořádá sportovní a společenské akce. Starší občané se účastí zejména spolkem pořádaných poznávacích výletů do okolí a spontánních úklidových akcí např. v rámci Dne země.

Tradiční venkov, z. s. vznikl v únoru 2017. Pořádá zájezdy na Vánoční trhy, do ZOO a výlety do okolí. Obnovil tradici Václavské zábavy, zaštiťuje Masopustní průvod obcí, organizuje setkávání občanů a vzpomínkové akce při příležitosti různých výročí, např. výročí vysvěcení kapličky. Za aktivního přispění členů spolku se scházejí pravidelně každý první pátek v měsíci senioři. Na schůzkách vyrábí tematicky motivované dekorativní předměty, učí se různé techniky, plánují akce, a hlavně si společně při čaji a drobném občerstvení popovídají. Pod hlavičkou spolku se sdružují také tzv. Kroupata, ochotníci, kteří na spolkové a obecní akce každoročně nastudují cca 4 vystoupení.

Spolek Club Josefov, z. s. vznikl zápisem do spolkového rejstříku v červenci roku 2020. Spolek chce ve spolupráci s obcí a ostatními spolky organizovat kulturní, společenské a sportovní akce pro obyvatele Josefova. Navázal spolupráci se spolkem Dámský klub Josefska, z. s. a hodlá spolupracovat i s ostatními spolky. Spolek chce sdružovat každého, kdo chce zapomenout na strasti běžného života a prostě se jen věnovat zábavě.

Šachový klub Hartenberg, z.s. Spolek vznikl v září 2020 zápisem do spolkového rejstříku. Posláním spolku je sdružovat členy se zájmem o sportovní činnost v oblasti volnočasových aktivit, zejména o šachovou hru, deskové hry, pobyt v přírodě a turistiku. Pořádání turnajů, zápasů, soustředění a jiných akcí, organizace tréninku, přednášek, šachových kroužků a dalších vzdělávacích aktivit pro děti i dospělé, pořádá sportovní, kulturní a společenské akce. Jako oddíl ŠK Hartenberg se stal spolek členem Šachového svazu ČR a zúčastňuje se karlovarské krajské soutěže ŠS ČR.

1.FC Josefov, z. s. vznikl v r. 2020 zápisem do spolkového rejstříku. Spolek sdružuje aktivní sportovce hrající futsal. Hraje okresní a krajskou soutěž. Každoročně se umísťuje na předních místech v tabulce. Bohužel spolek nemá žádné zázemí v obci a musí hrát domácí zápasy ve městě Habartov, které je vzdálené 5 km. Obec bude žádat o dotaci na výstavbu nového víceúčelového hřiště. Hráči se aktivně zapojují do pomoci při pořádání kulturních akcí v obci Josefov.

Ve dvou částech obce jsou tzv. **osadní výbory**. Vzhledem k územnímu rozptýlení osídlení v obci tvoří každá ze 4 osad relativně samostatnou izolovanou komunitu. Členové osadních výborů jsou důležitým mezičlánkem v komunikaci mezi vedením obce a místními občany, shromažďují názory, připomínky a podněty pro rozvoj místní části, pomáhají mapovat aktuální problémy, organizují informativní setkávání v osadách k různým projektům, kulturní akce a v neposlední řadě zajišťují tzv. sousedskou spontánní výpomoc. Sehrávají také nezanedbatelnou „bezpečnostní“ roli při kontrole pohybu neznámých osob či výskytu negativních jevů v „jejich lokalitách“.

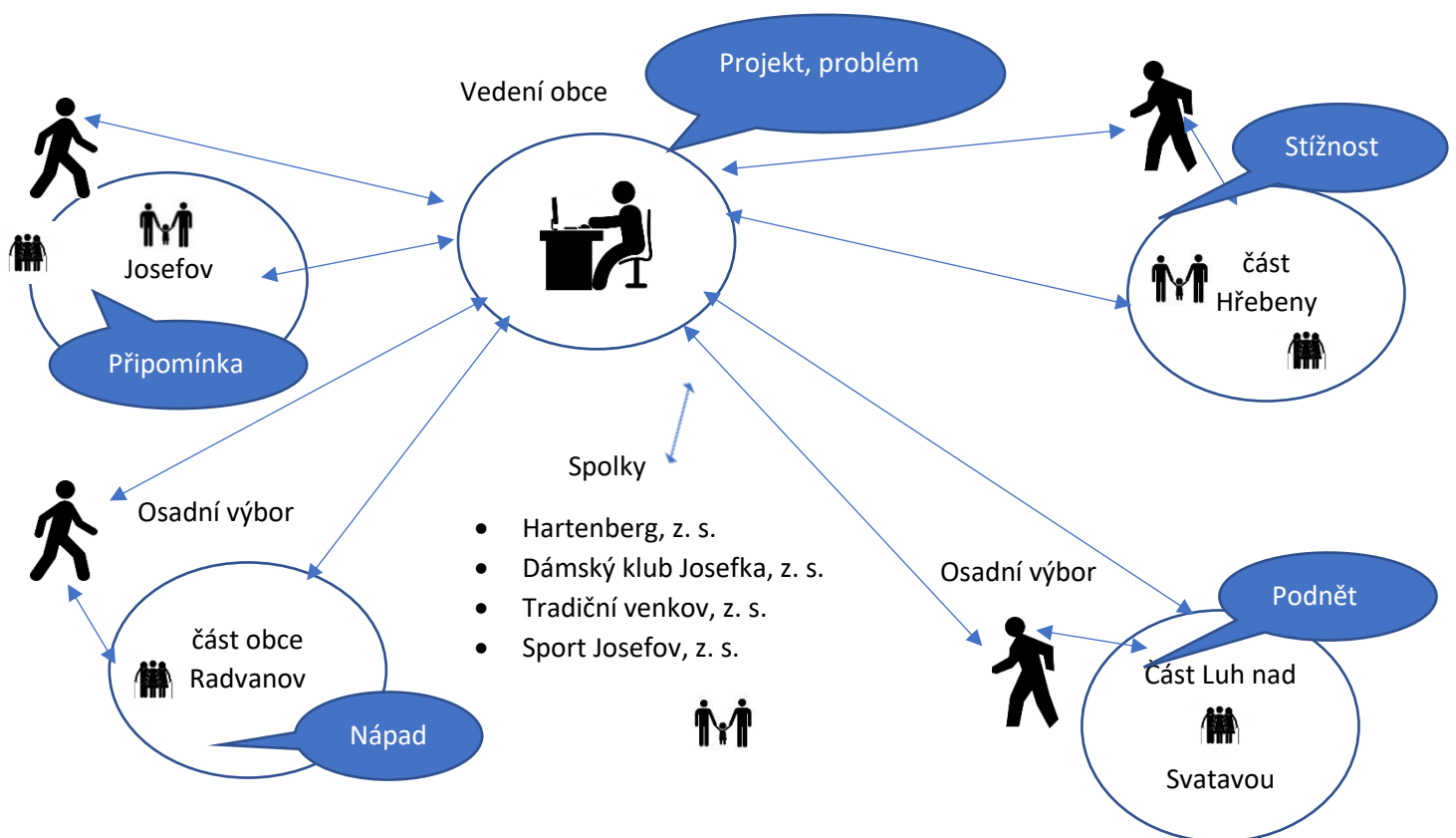
Spolupráce a komunitní plánování

Komunikace vedení obce s občany se prohlubuje, zastupitelstvo se snaží v maximální možné míře zapojovat do veřejné diskuse o životě v obci jednotlivce všech věkových kategorií. Na zasedáních zastupitelstva jsou

občané podrobně informování o důležitých rozhodnutích, každý projekt je prezentován a diskutován na veřejných setkáních, často i s architekty, projektanty a jinými zástupci dotčených subjektů. V případě potřeby se starosta účastní setkání osadních výborů s občany. Informace jsou šířeny prostřednictvím Facebooku, obecních webových stránek, SMS (tzv. mobilního rozhlasu), místního zpravodaje a vývěsních ploch .

Od roku 2015 mají občané možnost aktivně se zapojovat do komunitního plánování a života. Již při zpracovávání Rozvojového programu obce se mohli zájemci (kromě odpovědí v dotazníkovém šetření) stát součástí pracovních skupin, účastnit se workshopů, přispět svými nápady a názory. Následovala spolupráce na řadě projektů, prvním společným dílem s viditelným efektem bylo vypracování žádosti na dětské hřiště a jeho následné vybudování, kdy se velmi aktivně zapojily děti s maminkami. Situace se opakovala při řešení míst pasivního odpočinku, zde sehrály významnou roli zejména osadní výbory. Při navrhování workoutového hřiště jsme oslovili místní teenagery, ti pomohli i s manuální prací. V posledním období se nám stejným způsobem podařilo zrealizovat výstavbu dětských hřišť v jednotlivých osadách a v průběhu roku 2018 pak vybudovat tzv. Živý amfiteátr. Komunitně zaměřený projekt v rámci programu Nadace Via „Místo, kde žijeme“ řídil realizační tým složený z aktivních občanů. Od začátku se do plánování a následné výstavby zapojily všechny spolky, osadní výbory, zastupitelé a aktivní rodiny. Vznikl nový prostor pro společná setkávání s přírodním amfiteátr, ohništěm, zastřešeným sezením a zajímavým mobiliářem.

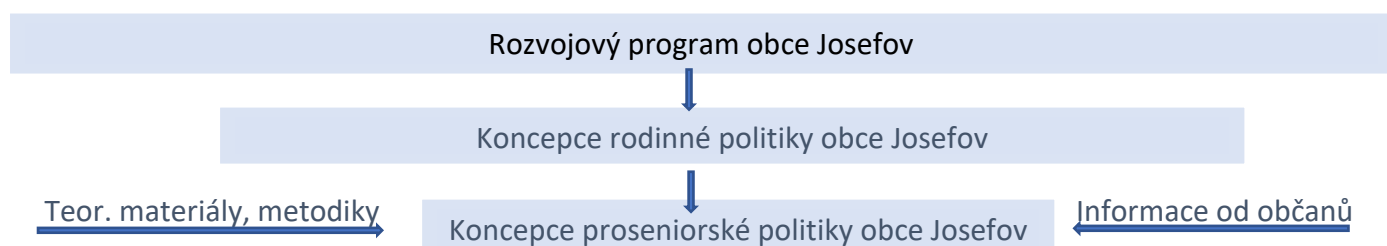
V roce 2019 bylo započata výstavba komunitního centra, které bylo začátkem roku 2020 slavnostně otevřeno. Prostory Komunitního centra budou využívány pro spolkovou činnost, kroužky a místní knihovnu. Podmínky pro sportovní a relaxační aktivity jsou každoročně zlepšovány dle možností obce. Obec buduje nové odpočinkové zóny, plochy s parkovou úpravou, stezky, cesty vhodné pro procházky rodičů s dětmi, dětská hřiště, workoutové prvky. Stávající tzv. fotbalové hřiště je pouze travnatá plocha s nevhodným povrchem a úpravou. Josefovský sportovní oddíl futsalistů, mající dlouholetou tradici, využívá proto pro své tréninky hřiště v Habartově.

Metodika, východiska pro návrhovou část

Koncepce proseniorské politiky obce Josefov vychází z materiálu „Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období 2013 – 2017“, dokumentu MPSV Strategie přípravy na stárnutí společnosti 2019-2025, Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Karlovarském kraji na období 2018-2020 a navazuje na „Rozvojový program obce Josefov“ a „Koncepci rodinné politiky obce Josefov“. Dokument neopisuje původní Koncepci rodinné politiky, pouze ji rozpracovává v oblastech, kde je třeba zdůraznit odlišnosti a akceptovat specifické potřeby seniorů. Časový horizont všech dokumentů je sladěn na období do roku 2022.

Při zpracovávání analytické části jsme vycházeli ze statistických ukazatelů, poznatků a diskusí členů pracovní skupiny a informací od respondentů. Zjištěné informace se v podstatě nelišily od podkladů získaných při zpracování výše zmíněných souvisejících dokumentů.

Při zpracovávání koncepce a jednotlivých opatření jsme vycházeli z obecně známých předností a negativ života seniorů a předností a negativ života na vesnici. Negativní průvodní jevy stárnutí násobí potencionální hrozby života na venkově. Zohlednili jsme také specifika naší obce.

Potencionální přednosti důchodového věku	Potencionální negativa
<ul style="list-style-type: none"> • Dostatek volného času • Relativní svoboda, úbytek povinností, možnost věnovat se novým koníčkům, vybírat si práci a čas jí věnovaný, přátele... • Životní zkušenosti, znalosti, dovednosti • Relativně nižší nároky na materiálně-technické zabezpečení života (vybavená domácnost, neměnicí se vkus, velikost oblečení,...) • Možnost využívat řady slev 	<ul style="list-style-type: none"> • Snižující se příjmy, s tím související snižující se životní úroveň (nižší kvalita uspokojování základních potřeb) • Zhoršující se zdravotní stav, omezená mobilita • Omezení kontaktů s bývalými kolegy v práci, snižující se počet sociálních kontaktů, izolace • Snižující se informovanost • Zvýšené nebezpečí napadání, týrání, zneužívání, diskriminace • Strach, snižující se sebevědomí
Potencionální přednosti života na venkově	Potencionální hrozby života na venkově (zvyšující pocity závislosti, sociální izolaci)
<ul style="list-style-type: none"> • Venkovské prostředí – klidné, bezpečné, dostupná příroda, čisté ovzduší, pěkná krajina • Malá komunita, bez anonymity městské komunity, jednotlivci se znají a zajímají o sebe, pospolitost, možnost sousedské výpomoci 	<ul style="list-style-type: none"> • Nízká občanská vybavenost a špatná dopravní dostupnost • Omezené množství a škála možností kulturního a společenského vyžití • Vylidňování, odchod mladých lidí za vzděláním a za prací

SWOT analýza obce z pohledu života seniorů

Pozn. Vychází z Programu rozvoje obce Josefov, aktualizovaného k 1. 1. 2020 (v průběhu první poloviny roku 2018 se podařilo řadu oblastí negativně hodnocených v Programu zlepšit, získat několik dotací, zvýšit informovanost přes SMS), sestavena se zaměřením na potřeby seniorů.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Vstřícný postoj zastupitelstva k proseniorským opatřením, od ledna 2019 zavedení Senior taxi pro dopravu seniorů na nákupy a k lékaři • Strategické plánování, schválené strategické dokumenty, koncepce rozvoje • Aktivita vedení obce, úspěšnost při získávání dotací – v současné době dokončena výstavba Komunitního centra • Poloha obce (relativně dobře dostupné ORP a krajské město), čisté ovzduší, pěkná krajina, klidné a bezpečné prostředí venkovského typu. • Bohatá tradice kulturních a sportovních akcí, široká škála aktivit pro všechny věkové kategorie, specifické aktivity pro seniory – vánoční posezení zastupitelů s místními seniory, spolek zaměřený na aktivity pro seniory. • Pospolitost občanů v jednotlivých osadách, vzájemná sousedská výpomoc, aktivní ochrana seniorů před „šmejdy“ vedením obce a předsedy osadních výborů a aktivními občany. • Proseniorské aktivity v KvK - senior pasy a senior obálky. • Informovanost občanů - zaslání SMS zpráv občanům (mobilní rozhlas), web, FB, místní zpravodaj, informační materiály na vývěsky a do schránek. • Místní knihovna – centrum spontánního setkávání občanů, konání řady akcí, doplňování volně přístupné miniknihovny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nevyhovující občanská vybavenost a špatná dopravní dostupnost, nutnost využívat automobil, autobus, vlak či Senior taxi při návštěvě lékařů, pro nákupy.... Tím zvýšená pravděpodobnost sociální izolace a pocity závislosti. • Chybějící koncepce na úrovni kraje. • Nedostatek finančních prostředků na podporu proseniorských aktivit v obecním rozpočtu.
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Uvědomování si problémů souvisejících s demografickým vývojem, narůstající zájem o problematiku stárnutí. • Postupně zaváděná podpora proseniorských aktivit. • Uvědomění si problémů „zaostalosti“ venkova a nastupující řešení. • Dotační příležitosti. • Podpora Karlovarského regionu jako jednoho ze strukturálně postižených regionů. 	<ul style="list-style-type: none"> • Demografické vlivy – stárnutí, negativní populační vývoj, zvyšující se podíl seniorů ve společnosti, nepřipravené společnost. • Vylidňování venkova v důsledku nedostatečné občanské vybavenosti. • Omezování, nedostatek finančních zdrojů na realizaci navrhovaných opatření a aktivit.

B Návrhová část

Vychází z Programu rozvoje obce, z Koncepce prorodinné politiky, navrhovaných cílů, opatření a aktivit, aktualizováno a konkretizováno s ohledem na potřeby seniorů.

Cíle, vize, aktéři

Vize pro proseniorskou politiku navazuje na vizi prorodinné politiky:

Josefov – malebná obec přátelská rodině, místo příjemné pro život, podporující kvalitu rodinného života a rozvoj jednotlivců.

Specifikace vize pro proseniorskou politiku:

Josefov – bezpečné a klidné místo pro život seniorů, místo pro aktivní a zdravé stárnutí.

Hlavním cílem místní proseniorské politiky je vytvářet příznivé podmínky pro stárnutí, a to aktivním zasahováním do dvou základních provázaných a prolínajících se oblastí:

A Vychovávat věkově inkluzivní komunitu, překonávat zažitá stereotypy v chápání stáří jako negativního jevu, poukazovat na stárnutí jako přirozenou součást života, jako fakt, nedílné pokračování předchozích životních etap se všemi klady a negativy, na které je třeba připravit stárnoucí osobu i okolí. Poukazovat na rozdílné potřeby, možnosti a životní styl v jednotlivých etapách života, poukazovat na přínosy, potenciál, roli jednotlivých generací pro harmonický život rodiny, komunity i společnosti. Poukazovat na nezastupitelné místo seniorů v každém společenství. Podporovat věkově přátelské prostředí a vnímání sounáležitosti, vzájemný respekt generací, posilovat mezigenerační solidaritu. Zajišťovat všestrannou informovanost.

B Vytvářet na úrovni obce příznivé podmínky pro aktivní a zdravé stárnutí, umožnit lidem prožít důstojné stáří v klidu a bezpečí, posilovat kvalitu života starších osob prostřednictvím systému provázaných opatření, vycházejících z jejich potřeb a možností obce. Integrovat starší osoby do ekonomického a sociálního rozvoje obce, umožnit jim aktivní účast na společenském dění, nezávislý a soběstačný život. Předcházet sociální izolaci osamělých osob, využít jejich potenciál, volný čas a životní zkušenosti. Vykompenzovat nedostatky života na venkově přednostmi.

Prioritní oblasti podpory (vybrané s ohledem na současnou situaci a možnosti obce):

1. **Zajištění informovanosti, ochrany práv a bezpečí seniorů** - zajištění ochrany lidských práv starších osob, ochrany před diskriminací, projevy nedůstojného zacházení, týrání, zneužívání, usilovat o zvýšení bezpečí seniorů.
2. **Zlepšování prostředí pro život seniorů, prostor obce přátelský seniorům** - vytváření podmínek k diferencované podpoře seniorů s ohledem na jejich specifické potřeby.
3. **Mezigenerační spolupráce, podpora sounáležitosti a sousedské výpomoci** - podporovat posilování mezigeneračních vztahů, usilovat o začleňování sociálně izolovaných a osamocených osob, zapojit jednotlivé subjekty na místní úrovni, podporovat sousedskou výpomoc.
4. **Přímá a nepřímá finanční podpora** – prolínající všechny předchozí oblasti.

Koncepce je rozpracována v návrhové části do třístupňové struktury – oblast podpory - opatření – aktivity. Vycházíme ze současné situace, zaměřujeme se na oblasti, které jsme vzhledem k personálním, materiálním a finančním omezením malé obce schopni podporovat.

Oblasti podpory**Oblast 1: Zajištění informovanosti, ochrany práv a bezpečí seniorů**

Opatření 1.1	Vytvoření efektivního systému informování starších občanů o problematice bezpečí, prevence kriminality
Aktivity k naplnění opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Zlepšení informování o bezpečnosti prostřednictvím místních komunikačních prostředků (místní zpravodaj, web, FB, vývěsní plochy, letáky do schránek, SMS zprávy). • Podpora vzdělávání se zaměřením na bezpečnost, bezpečí a prevenci kriminality (jednorázové i opakované pravidelné aktivity) – ve spolupráci se složkami IZS včetně praktických ukázek a nácviku. • Podpora bezplatného poradenství zaměřeného na řešení krizových situací, závazkových vztahů a finanční poradenství.
Realizátor	Obec, výbor či komise
Spolupracující	Spolky, osadní výbory, psycholog, IZS, finanční poradci
Časový harmonogram	Průběžně
Opatření 1.2	Vytváření podmínek pro zvýšení bezpečí starších občanů
Aktivity k naplnění opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Zavedení „seniorské obálky“. • Distribuce prvků pro zvýšení viditelnosti (reflexní prvky) seniorů při pohybu v dopravě. • Podpora realizace kurzů na zvýšení osobní ochrany před fyzickým útokem i psychologickým nátlakem „šmejdů“ – (kurzy sebeobran, obrana proti nekalým a agresivním obchodním praktikám). • Zapůjčení bezpečnostního náramku, který při nenadále události je schopen přivolat pomoc, reaguje i na pád, určeno především pro imobilní a osamělé občany.
Časový harmonogram	Průběžně
Realizátor	Obec, výbor či komise
Spolupracující	Spolky, osadní výbory, psycholog, IZS
Opatření 1.3	Pomoc při zajišťování informací, služeb
Aktivity k naplnění opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Zvyšování povědomí o možnostech pomoci starším občanům ze strany obce v kontaktu s úřady, při vyřizování běžných každodenních záležitostí, vyřizování žádostí pro získání sociálních příspěvků, senior pasů.
Realizátor	Obec, starosta, výbor či komise
Spolupracující	Spolky, osadní výbory
Časový harmonogram	Průběžně

Oblast 2: Zlepšování prostředí pro život seniorů - prostor obce přátelský seniorům

Opatření 2.1	Údržba a rozšíření odpočinkových míst
Aktivity k naplnění opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Udržování veřejných prostranství – pravidelný úklid. • Zajištění nového mobiliáře pro odpočinek (lavičky, stoly, stojany), údržba stávajícího
Realizátor	Obec, starosta, zaměstnanci obce
Spolupracující	Spolky, osadní výbory
Časový harmonogram	Průběžně
Opatření 2.2	Sportoviště pro cílovou skupinu starších občanů
Aktivity k naplnění opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudovat sportoviště pro seniory (hřiště na pétanque, fitness prvky pro seniory).
Realizátor	Obec, starosta, zaměstnanci obce
Spolupracující	Spolky, osadní výbory

Časový harmonogram	Výstavba při vypsání dotace, údržba průběžně.
Opatření 2.3	Zkvalitnit prostředí pro pořádání akcí
Aktivity k naplnění opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Úprava – dokončení okolního veřejného prostranství u venkovního amfiteátru podle studie vzniklé v rámci projektu Nadace Via. • Dokončení prostor u dostavěného Komunitního centra pro pořádání akcí, zajištění vybavení mobiliářem přizpůsobeným specifickým požadavkům seniorů.
Časový harmonogram	Probíhá.
Realizátor	Obec, realizační tým komunitního projektu „Místo, kde žijeme“
Spolupracující	Spolky, osadní výbory, aktivní občané
Opatření 2.4	Zlepšovat podmínky pro dopravu seniorů
Aktivity k naplnění opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Provoz senior taxi.
Časový harmonogram	Od roku 2019
Realizátor	Obec
Spolupracující	Spolky, osadní výbory
Opatření 2.5	Občanská vybavenost
Aktivity k naplnění opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Nákupní turistika – zajištění dopravy popř. celého nákupu v rámci provozu senior taxi v obci. Výpomoc s nákupy v době „covidové“. • Od roku 2020 zajištěn provoz „Balíkovny“ na OÚ. • Výhledově podpora malé obecní prodejny. • Zřízení a vybavení audioknihovny s možností zapůjčení čtecího a poslechového zařízení, včetně zakoupení vstupního portfolia audioknih.
Časový harmonogram	Po dokončení vybavení vnitřních a venkovních prostor komunitního centra, nadstavba stávající obecní knihovny 2021. ... průběžně
Realizátor	Obec
Spolupracující	Spolky, osadní výbory, aktivní občané

Oblast 3: Mezigenerační spolupráce, podpora sousedské výpomoci

Opatření 3.1	Zlepšit mezigenerační spolupráci v rodině i v komunitě
Aktivity k naplnění opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora společenských a kulturních akcí zaměřených na posílení sounáležitosti, podpora mezigeneračně zaměřených akcí – společná vyrábění, workshopy. • Zapojení starších občanů do komunitního plánování a aktivit, do organizace společenských a kulturních akcí, brigád (úprava veřejného prostranství, ochrana životního prostředí...) • Podpora předávání zkušeností a znalostí starší generace (vyprávění pamětníků o historii obce, záznamy do kroniky, výstavy starých fotografií), podpora akcí zaměřených na tradice a hodnoty. • Zajišťování kulturních vystoupení dětí na akcích pro seniory (např. v rámci Vánočního posezení s důchodci).
Realizátor	Obec, starosta
Spolupracující	Spolky, osadní výbory, aktivní občané
Časový harmonogram	Průběžně
Opatření 3.2	Realizace aktivit pro starší občany
Aktivity k naplnění opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Osobní gratulace k životnímu jubileu v domácím prostředí starších občanů. • Akce pro seniory – vánoční setkání zastupitelů se seniory s hudbou, pravidelná páteční setkávání seniorů 1x měsíčně organizované spolkem a obcí, besedy se seniory. • Setkávání v rámci kurzu „Tréninky paměti s lektorem“

	<ul style="list-style-type: none"> • Kurz praktického využití moderních informačních technologií- „smartphonů“ ,bluetooth připojení, wifi, apod). • Sousedská setkávání – organizovaná osadními výbory, s osobním pozváním starších občanů.
Časový harmonogram	Průběžně
Realizátor	Obec, spolek, osadní výbory
Spolupracující	Spolky, osadní výbory

Oblast 4: Přímá a nepřímá finanční podpora seniorů (prolíná ostatní oblasti, průřezová oblast).

Opatření 4.1	Přímá finanční podpora
Aktivity k naplnění opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Přání a obdarovávání jubilantů od 60 let. • Vstupenky zdarma, organizované výlety a zájezdy s minimálním příspěvkem na pokrytí nákladů, popř. zdarma. • Každoroční příspěvek na služby typu: pedikúra, kadeřník, masáž. • Senior taxi – provoz dotovaný obcí.
Realizátor	Obec, starosta
Spolupracující	Spolky, osadní výbory
Časový harmonogram	Průběžně
Opatření 4.2	Slevy a nepřímá finanční podpora
Aktivity k naplnění opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Slevová karta – iniciativa kraje tzv. Senior pas. • Finanční podpora spolkům na organizaci aktivit pro seniory.
Časový harmonogram	Průběžně
Realizátor	Obec
Spolupracující	Spolky, osadní výbory

Institucionální zajištění

Kompetence kulturní komise převzala rámci náplně práce místostarostka obce. Připravuje se spolky akce v oblasti kultury, prorodinné a proseniorské politiky, návrhy k projednání zastupitelstvu, spolupracuje s ostatními aktéry rodinné a proseniorské politiky, zapojuje aktivní občany. Starosta vytváří k problémům týkajícím se seniorů neformální pracovní skupiny, monitoruje potřeby místních občanů, navrhuje konkrétní opatření a aktivity do akčního plánu na následující období včetně finančních požadavků, analyzuje možnosti financování aktivit a opatření rodinné a proseniorské politiky. Sleduje vypsání dotační tituly a vypracovává podklady pro žádosti o dotace, participuje v oblasti rodinné a proseniorské politiky na regionální úrovni, např. iniciuje vznik nových prorodinných a proseniorských projektů“. Svoji přítomnosti na workshopech se aktivně zapojuje do vytváření prorodinných dokumentů pro Karlovarský kraj.

Implementační část

Koncepce proseniorské politiky bude společně s koncepcí prorodinné politiky pravidelně aktualizována a naplňována akčním plánem prorodinných a proseniorských aktivit, který bude koncepcí konkretizovat s ohledem na aktuální situaci. Akční plán rozpracovává jednotlivé aktivity koncepcí na kratší období včetně návrhů na finanční zajištění a zapracování těchto návrhů do rozpočtu obce. Pravidelně bude každoročně prováděn monitoring realizace jednotlivých opatření a aktivit stanovených KRP a KSP, výsledky monitoringu budou předkládány zastupitelstvu formou informativní zprávy.

Závěr

Obec má zájem vytvářet přátelské prostředí pro život všech věkových skupin obyvatel, podporovat mezigenerační spolupráci a pocit sounáležitosti v místní komunitě. Podpora funkční komunity není jen otázkou dobře připravené koncepce, jde o průřezovou oblast, kdy úspěchu je dosahováno postupně zejména díky spolupráci všech zainteresovaných subjektů, díky pozitivním vztahům a iniciativě jednotlivců.

Tako aktualizovaná koncepce byla schválena dne 9. února 2021 na 22. zasedání ZO Josefov pod Č.U. 3741/22/2021.

Poděkování

Děkujeme všem, kteří svými názory a informacemi přispěli ke zpracování tohoto dokumentu, za připomínkování obsahu, čas a ochotu věnovanou společné práci.

Návaznost koncepce

Navrhovaná opatření navazují na dokumenty:

- Program rozvoje obce Josefov na období let 2016 – 2022,
- Koncepce rodinné politiky obce Josefov 2018-2022.

Metodická východiska:

- Národní akční plánu podporující pozitivní stárnutí pro období 2013 – 2017.
- Krarlovarský kraj -
- www.obecjosefov.cz

Tradiční venkov, z. s., dostupné z <https://tradicni-venkov.webnode.cz>

Spolek Josefov, z. s., dostupné z <https://sport-josefov.webnode.cz/>

Hartenberg, z. s., dostupné z <http://www.hartenberg.cz/>

Koncepce rodinné a seniorské politiky Kraje Vysočina na období 2017-2021, srpen 2016, dostupné z: <https://www.kr-vysocina.cz/strategicke-dokumenty-kraje/ds-302531/p1=63570>.

Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017 dostupné z https://www.mpsv.cz/documents/20142/372809/NAP_311214.pdf/0cc270fa-dbf9-fcd5-93d6-5e7b0e9376b2

STRATEGIE PŘÍPRAVY NA STÁRNUTÍ SPOLEČNOSTI 2019-2025 dostupné z:

<https://www.komora.cz/legislation/72-19-strategie-pripravy-na-starnuti-spolocnosti-2019-2025-t-6-6-2019/>

Analýza kvality života seniorů v České republice, z 30. 11. 2016, dostupné z:

https://www.mpsv.cz/files/clanky/32821/Kvalita_zivota_senioru_-_finalni_verze.pdf

Seznam zkratk

SWOT analýza – marketingová analýza prostředí, analýza silných, slabých stránek (vnitřní prostředí), hrozeb a příležitostí (vnější prostředí)

ORP – obec s rozšířenou působností

MASS – Místní akční skupina Sokolovsko

KUKVK – Krajský úřad Karlovarského kraje

RP – rodinná politika

KRP – koncepce rodinné politiky

KSP – koncepce proseniorské politiky